

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Miljøministeriet

Den

Redegørelse for status på aktiviteter gennemført i 2021 under Ny Fælles Kemiindsats 2018-21 og samlet status for hele perioden 2018-21

Ifølge aftalen af 17. november 2017 om ny Fælles Kemiindsats 2018-21 udarbejdes der årligt en kort redegørelse for status over aftalen.

././ På den baggrund fremsendes hermed redegørelse over status for aktiviteter gennemført i 2021, som er sidste år i aftalens forløb. Desuden vedlægges samlet redegørelse for hele aftaleperioden 2018-21.

Redegørelsen viser, at implementeringen af den politiske aftale er gået efter planen med en meget lang række af resultater, hvoraf her kan fremhæves fx:

Der går typisk 3 kg kemikalier til at fremstille 1 kg T-shirts. Men det ved unge i alderen 16-22 år ikke, selvom de er storforbrugere af tøj, og derfor lancerede Miljøstyrelsen i november 2021 en kampagne om, hvordan kemikalier i tøj påvirker klima, miljø og krop. Kampagnen indeholdt bl.a. konkurrencer redesignede genbrugs T-shirts og influencer-samarbejder, og blev bl.a. spredt på YouTube, WebTV, instagram og storskærme i storcentre landet over.

Miljøministeriet har i 2021 fortsat haft fokus på at arbejde for regulering af allergifremkaldende stoffer i kosmetik og legetøj, hvilket blandt andet har resulteret i, at Kommissionen forventes at fremsætte et forslag om begrænsning af flere parfumestoffer i kosmetiske produkter her i starten af 2022. Som led i allergistrategien udvikles en række nye QSAR computermodeller for forudsigelse af hudallergi. Modellerne gør det muligt både at forudsige, hvorvidt et stof har allergifremkaldende egenskaber eller ej, men også at forudsige potensen af stoffet og dermed, om det er et stærkt allergen. Modellerne lever op til forventningerne i forhold til falsk positive og falsk negative forudsigelser.

Danmark har i 2021 i samarbejde med Norge fået vedtaget et klassificeringsforslag for den bromerede flammehæmmer TBBPA (tetrabromo bisphenol A) som kræftfremkaldende. Desuden er forslaget for parfumestoffet Helional vedrørende hudallergi, som blev indsendt til ECHA i 2020, nu i proces og forventes at blive behandlet i ECHAs risikovurderingskomité RAC i 2022.

Miljøstyrelsen arbejder videre med forslag til en bred REACH anvendelsesbegrænsning, der har til formål at forbyde alle ikke-essentielle anvendelser af fluorstoffer (PFAS) i EU. Det drejer sig om over 4.500 stoffer, og det er første gang, der arbejdes hen imod en regulering af en hel gruppe af stoffer i alle anvendelser. Miljøstyrelsen samarbejder med de kompetente myndigheder i Tyskland, Nederlandene, Sverige og Norge omkring udarbejdelse af begrænsningsforslaget, som planlægges oversendt til Kemikalieagenturet her i 2022.

På det globale område var der i 2021 særligt fokus på arbejdet med at udvikle anbefalinger til en ramme for det globale arbejde med kemikalier og affald efter 2020, der skal videreføre arbejdet under den globale kemikaliestrategi, SAICM, og bidrage til opfyldelsen af 2030-agendaen og de globale bæredygtighedsmål.

Center for Hormonforstyrrende Stoffers (CeHoS) har i 2021 igangsat flere projekter, som har bidraget med nye data for befolkningens udsættelse for en række hormonforstyrrende stoffer, afdækning af nye

virkningsmekanismer hvorigennem kemikalier er hormonforstyrrende, og udvikling og forbedring af testmetoder til undersøgelse af kemikaliers hormonforstyrrende egenskaber.

Videncenter for Allergi har i 2021 bl.a. fokuseret på nikkelallergi i et nyt studie om øringer. Herudover er årsager til allergisk ansigtseksem forårsaget af kosmetik blev kortlagt, hvor det blev fundet, at halvdelen af allergitilfældene skyldes parfumestoffer og langt overvejende naturlige parfumestoffer. Derudover var der fokus på ansigtsmasker som årsag til ansigtseksem.

Der blev i 2021 afholdt en tilskudsrunde til virksomheder, der ønsker at udvikle mindre belastende biocider og har brug for støtte til produktgodkendelse efter den markant mindre omkostningskrævende og forenklede godkendelsesprocedure, der samtidig giver nemmere adgang til de øvrige EU landes markeder eller til godkendelse af mindre belastende aktivstoffer. Der var afsat 0,86 mio. kr. og Miljøstyrelsen modtog 2 ansøgninger, hvilket resulterede i 2 tilsagn.

Miljøstyrelsen har i 2021 udarbejdet og leveret en risikovurdering af de hormonforstyrrende egenskaber af aktivstoffet DBNPA til fødevaredesinfektion, som pålagt af Kommissionen. Dette var den første risikovurdering af sin slags under nogen af de europæiske kemikalireguleringer, og Biocidproduktkomitéen har efterfølgende tilsluttet sig vurderingen, som indgår i rådgivningen af EU-Kommissionen om, hvorvidt det bør indstilles, at aktivstoffet skal godkendes.

Fødevarestyrelsen har løbende udarbejdet nye vejledninger samt opdatering og digitalisering af eksisterende vejledninger til fødevarevirksomheder om kemi i fødevarer. Den samlede tjekliste, Kemitjeklisten, er blevet revideret og tilsætningsstofvejledningen er ved at blive opdateret og vil efter planen blive offentliggjort i en digitaliseret form i 2022.

Fødevarestyrelsen har fortsat fokus på forskningsprojekterne mellem DTU Fødevareinstituttet og Fødevarestyrelsen om risk-benefit, effekter og mekanismer af kemiske stoffer, udvikling af analysemetoder og tarmens mikrobiota. Der er blevet etableret et samarbejde med Holbæk Sygehus om prøver fra PFOS-eksponerede mennesker i Korsør Kogræsserforening.

I Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion var der i 2021 pga. den fortsatte covid-19-pandemi fortsat fokus på kontrol og håndhævelse over for import, markedsføring og produktion af hånd- og fladedesinfektionsprodukter, herunder i efteråret fysisk kontrolbesøg. Covid-19-pandemien har også i 2021 forstærket tendensen omkring e-handel, hvor det igen kan konstateres, at danske forbrugere indkøber mange ulovlige produkter fra tredjelande (UK, Kina og USA). Endvidere var der på biocidområdet fokus på algebekæmpelsesområdet. Et andet fokusområde var gennemførelsen af den nye Markedsovervågningsforordning (2019/1020) på kontrol- og håndhævelsesområdet, hvilket yderligere fremmer samarbejdet med især Toldstyrelsen omkring importkontrol fra både private og virksomheder.

Vedrørende arbejdet i Kemikalieforum kan jeg oplyse, at Kemikalieforum fokuserede på deltagelse i forberedelsen af aftalen om kemiindsats 2022-25 ved at afholde en workshop om interessentinddragelse i forarbejdet og aktiv deltagelse i miljøministerens workshop den 10. september 2021 for interessenter og politikere.

Som input til Kommissionens nye Kemikaliestrategi afholdt vi i 2019 en stor konference sammen med Kommissionen. Med den nye kemiindsats skal vi nu føre EU's Kemikaliestrategi ud i livet.

Samlet set viser statusredegørelsen over aftalens 4 år en imponerende række af resultater. Vi har foretaget en midtvejsevaluering, som i 2020 viste, at investeringen i Kemiindsats 2018-2021 som minimum har givet et overskud svarende til ca. 3 gange det investerede beløb. På den baggrund glæder det mig, at det også er lykkedes os at samle et enigt Folketing bag den næste kemiindsats 2022-25, som jo står på skuldrene af disse flotte resultater.

Lea Wermelin

/

Henrik Søren Larsen